

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS JELENTÉSE

(Második akkreditációs értékelés)

**PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR**

2007/10/XI/4. sz. MAB határozat

2007. december 7.

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR: A (akkreditált)

I. AZ AKKREDITÁCIÓS MINŐSÍTÉS INDOKLÁSA

A Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kara a magyar közgazdászképzés – és közgazdaságtudományi kutatások – egyik legerősebb fellegvára.

1970-ben, 37 évvel ezelőtt az akkori Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem kihelyezett tagozataként indult a képzés 10 oktatóval s ezzel létrejött a hazai második egyetemi szintű közgazdászképző intézmény. Az eltelt közel négy évtized alatt egy rendkívül erős, hazai és nemzetközi mércével mérve egyaránt magas színvonalú képzés alakult ki kiváló személyi és tárgyi feltételekre épülve. A karon első években végzett hallgatói közül került ki a mai oktatói (professzori) gárda jelentős része, „kitermelődtek” a karhoz érzelmileg erősen kötődő nemzetközileg is elismert oktatók és kutatók. (A Karhoz való érzelmi kötődés rendkívül fontos és jelentős erőssége a pécsi közgazdászképzésnek, a hallgatókkal való találkozások egyik vezérmotívuma volt ez.)

A magas színvonalú képzés értelemszerűen objektív alapot ad a magas színvonalú folyamatos utánpótlásra.

A PTE Közgazdaságtudományi Karán folyó képzés minőségét számos rangsor országos első helyre sorolja, amit több vonatkozásban objektív tények is alátámasztanak. A realitás talaján állva, a rankingek szubjektivitásától is eltekintve egyértelműen megállapíthatjuk, hogy a Budapesti Corvinus Egyetem és a PTE KTK a hazai közgazdászképzés két meghatározó jelentőségű fellegvára.

A Kar 2 doktori iskolájában magyar és angol nyelven magas színvonalú és eredményes doktori képzés folyik, évente átlagosan 15-20 fő szerez doktori fokozatot. A doktori képzésben 1 akadémikus, 6 MTA doktor és több mint 40 egyéb tudományos fokozattal rendelkező oktató vesz részt.

A Karon 84 oktató dolgozik melynek közel 2/3-a tudományos minősítéssel rendelkezik, több mint 2700 hallgatót oktatnak kiváló infrastrukturális háttérre támaszkodva. Az oktatásnak helyet adó két épületet 3 évvel ezelőtt újították fel teljes egészében s így egy nemzetközi mércével mérve is korszerű és impozáns tárgyi oktatási és kutatási feltétel teremtődött. (1 alkalmazottra – ide számítva a Ph.D. hallgatókat is – 11 nm irodaterület jut.)

A Karon 370 számítógép működik, 60 gépes számítástechnikai oktató teremmel rendelkeznek, minden tanterem írásvetítővel, projektorral, fix asztali számítógéppel, DVD lejátszási lehetőséggel és internet elérési lehetőséggel felszerelt.

Az Állam és Jogtudományi Karral közös könyvtáruk új, korszerű 3 szintes épületrészben helyezkedik el, több mint 70 ezer – évente 4 ezerrel gyarapodó – kötettel és a szükséges informatikai infrastruktúrával ellátva. (fénymásolók, számítógépek, internet stb.).

Az oktató-hallgató kapcsolat példás – amit különösen kiemelendőnek tartunk a mai tömegoktatásban. Az egyetemhez, karhoz való kötődés szakmai és érzelmi vonatkozásokban egyaránt- rendkívül kedvező, kevés helyen lehet találni ehhez hasonló helyzetet. Ennek természetesen jelentős tényezője a hallgatói kiszolgálási rendszer magas színvonala, annak zavartalan működése valamint a végzős hallgatók kedvező elhelyezkedési lehetősége. A munkaerő piaci visszajelzések igen jók, a hallgatók a várható sikeres szakmai karrier reményében végzik tanulmányaikat.

A Kar vezetése jól átgondolt stratégiával rendelkezik, reálisan számol a jövőbeli kedvező és kedvezőtlen folyamatokkal, a demográfiai folyamatokból következő várható negatív hatásokkal. Nagy súly helyeznek a versenyképesség erősítésére, a minőségi követelmények mindenkorai színvonalas kielégítésére. Ennek tárgyi biztosítója a jól kiépített minőségbiztosítási rendszer, 2004 óta rendelkeznek ISO minőségbiztosítási rendszerrel, s tervezik az ISO 14001 Környezetirányítási Rendszer bevezetését is.

Egyértelműen megállapítható, hogy a Kar rendelkezik azokkal a személyi, tárgyi és pénzügyi feltételekkel, amelyek a folyamatos és zavartalan működést biztosítják, a szükséges dokumentumok rendelkezésre állnak. Állandó, stabil székhelye van, stabil 80 fős helyi, az intézménnyel közalkalmazotti jogviszonyban álló oktatógárdával rendelkezik.

A fentiek alapján a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kara egyértelműen megfelel az akkreditációs követelményeknek.

II. MINŐSÉGÉRTÉKELÉS

Oktatás-képzés

A PTE Közgazdaságtudományi Karán a 2006/2007. tanévben 2737 hallgató tanult közülük 1573-an államilag finanszírozott 1164-en pedig költségtérítéssel formában. A Kar iránti érdeklődés változatlanul jónak értékelhető, nem érzékelhető a demográfiai folyamatok kedvezőtlen hatása. Fontos eleme e kérdéskörnek, hogy a Kar hallgatóinak jelentős része a régió kívülről jön, a vonzerő tehát nem korlátozódik szűken egy adott területre. (A vidéki regionális egyetemekenél megfigyelhető tendencia, hogy egyre inkább a szűkebb régió adja a felvételi bázist. Esetükben sajátos – és kedvező – jelenségről van szó, a PTE Közgazdaságtudományi Kara a fővárosi egyetemekhez hasonlóan széleskörű, egész országot vagy országrészt átfogó hallgatói merítési alappal rendelkezik.)

Az oktatási struktúra – a jelenlegi magyar gyakorlatnak megfelelően – vegyes, jelen van a már kifutó hagyományos osztatlan képzés és megjelent a Bologna-típusú alapképzés. (az I. évesek már ebben a formában kezdték meg tanulmányaikat.)

A pécsi közgazdász-képzés jellemzően business-orientált és szerkezetéből következően jó alapot ad a bolognai típusú képzéshez (az alapszak-mesterszak struktúra jól levezethető a kialakult rendszerből).

A Szakfordító(másodszak) keretében az angol illetve német szaknyelv magas szintű elsajátítására nyílik lehetőség azon IV. és V. éves hallgatók számára, akik a gazdálkodási szak szakiránya mellett ezen másodszakok valamelyikét választják.

Ez a képzés egyedülálló a hazai közgazdász-képzésben, nincs egyetlen felsőfokú intézmény keretében sem ilyen lehetőség. Az oktatás az alapvető közgazdasági szakmai felkészültség mellett a magas szintű szaknyelvi tudást és a fordítói-tolmácsolási felkészítést szolgálja.

Az ilyen komplex tudással rendelkező szakemberek iránt a mai globalizált világban nagy érdeklődés mutatkozik és várhatóan a jövőben is megmarad. (közel 100 hallgató vesz részt jelenleg ilyen jellegű képzésben.) Ez a képzés valós, meglévő piaci igényt elégít ki, a végzősök számára ebből következően nincs elhelyezkedési probléma.

Az új rendszerű un. Bologna-típusú képzésre az előkészületek példamutatóan megtörténtek, jól átgondolt struktúra szerint sorra jelennek meg az ide vonatkozó új tananyagok tetszetős kivitelben. Az egyes kötetek színvilága megkülönbözteti az egyes tárgyak és képzési formák tankönyveit, jegyzeteit.

A Kar tudományos és szakmai erejét mutatja, hogy az új típusú közgazdász-képzés mindkét területén – a közgazdasági és üzleti képzési ágban – alapszak indítási engedélyt kaptak.

A közgazdasági képzési ágon belül az Alkalmazott közgazdaságtan alapszakot, az üzleti képzési ágon belül pedig a Gazdálkodási és menedzsment (nemcsak magyar hanem angol nyelven is, a hallgatók a magyar diploma mellett a képzést validáló londoni Middlesex University diplomáját is megkapják), a Kereskedelem és marketing valamint a Pénzügy és számvitel alapszakot (részidős képzésben is) indíthatja.

A gazdaságtudományi képzéshez kapcsolódóan, az eddigi eredményekre és tapasztalatokra építve, az informatikai szakterülettel közösen Gazdaságinformatikus szakkal gazdagítják a kínálatot.

Személyi feltételek

A Kar oktatói gárdája összetételben és mennyiségben egyaránt alkalmas a színvonalas oktató-kutató munkára. 84 oktató (részmunkaidősöket is figyelembe véve 80,25 képzett fő) valamint 28 adminisztratív beosztású dolgozó tevékenykedik a Karon.

Az oktatók megoszlása: 15 egyetemi tanár, 7 habilitált docens, 27 egyetemi docens.

Tudományos fokozat szempontjából:

- fokozat nélküli 22 fő,
- dr.univ 8 fő
- PhD, CSc 33 fő
- DSc, MTA dokt. 7 fő
- Akadémikus 1 fő

A kari oktatók 64,2 %-a rendelkezik tudományos minősítéssel ami országos összehasonlításban is a legkedvezőbb arány.

Az oktatók átlagéletkora 48,2 év ami önmagában nem tekinthető kedvezőtlennek, hiszen tükrözi azt a helyzetet, hogy a „derékhatár” az alapító generáció adja. (Még inkább igaz ez akkor, ha figyelembe vesszük, hogy az oktatók több mint fele 50 évesnél, több mint háromnegyede 40 évesnél idősebb. A 40 év alatti 25 % felhívja a figyelmet a következő évek fő fiatalítási folyamataira, a legtehetségesebb hallgatók oktatásba és kutatásba történő bekapcsolására. (A karon működő két doktori iskola erre megfelelő lehetőséget teremt.)

Kutatási tevékenység

E terület egyik legjellemzőbb paraméterei a publikációs tevékenység alapján határozhatók meg. Az elmúlt 7 évről rendelkezésre álló adatok szerint több mint 1100 publikáció jelent meg könyvekben, hazai és külföldi folyóiratokban, magyar és nemzetközi konferencia kiadványokban.

A Kar rendszeres könyvkiadási tevékenységén belül kiemelkedő helyet foglalnak el az új bolognai képzési rendre való átállással kapcsolatos egyetemi oktatási anyagok. (2006-ban 6 jegyzet jelent meg gazdaság matematika, gazdasági informatika, üzleti gazdaságtan, statisztika, jog és számviteli rendszerek témaköréből.)

Az elmúlt években 3 jelentős időszakos kiadvány jelent meg, 2005-től 4 kiadványban a Regionális Politika és Gazdaságtan doktori iskola közleményei jelentek meg és jelennek meg a jövőben is folyamatosan. Ugyancsak rendszeres szakmai kiadványt indítottak útjára a kar idegen nyelvi oktatással foglalkozó oktatói „Folia linguae et communicationis” címmel.

A Kar szerkesztésében 3 jelentős, a hazai közgazdasági életben is fontos szerepet játszó folyóirat jelenik meg. Ezek a „Sigma” (matematikai és közgazdasági cikkeket jelent meg), a Marketing és Menedzsment valamint a Vállalkozás és Innováció internetes folyóirat (amely kisvállalatokkal kapcsolatos cikkeket publikál.).

A K+F jellegű kutatásokhoz kapcsolódik a Kar oktatóinak és dolgozóinak kutatói hálózatát átfogó Gazdaságpolitikai Kutatások Központja (GKK) amely számos, nagy volumenű kutatási tanulmányt készített. (Tudástranszfer az egyetemek és a gazdaság között Magyarországon, 2002-2004, The value of European Patens nemzetközi összehasonlító vizsgálat stb.)

Az egyéb alkalmazott kutatások terén csak az elmúlt évben több mint 20 millió forintot meghaladó megbízást teljesítettek. (Global Entrepreneurship Monitor – nemzetközi összehasonlító vizsgálat 2001-től folyamatosan, Biomassza, alternatív energiaforrások a fenntartható fejlődésért NKFP project stb.)

A fentieket összesítve a Karon folyó kutatási tevékenységet- tartalmi és formai szempontból egyaránt - igen pozitívan lehet megítélni.

Tárgyi feltételek:

A Kar tárgyi-technikai feltételei kiemelkedően jónak értékelhetők. A közel 3 md forintos rekonstrukciót 3 évvel ezelőtt fejezték be, két teljesen felújított épületben a Kar közel 3400 nm-t használ. (A Kar saját erőforrással is hozzájárult a felújításhoz, közel 350 millió forintot költött arra, jelenleg évi 100 millió forintba kerül az épületek fenntartása és működtetése.)

A Karon 370 számítógép üzemel (160 hallgatói, 210 oktatói, adminisztratív és tantermi gép), évente átlagosan 30-40 új gépet vásárolnak – és kb. ugyanennyit selejteznek ki.

Az informatikai szolgáltatásokat 8 szerver biztosítja melyek többsége a kari intraneten elérhető tűzfal mögött található. A felújítás keretében mind a telefon mind a számítógép hálózat megújult, korszerű, strukturált hálózati architektúra került kialakításra. A hálózati forgalmat Cisco aktív eszközök biztosítják. A felhasználói végpontokig 100MB/s, a szerverek 1 GB/s, az épület 10 MB/s elérést kapott. Rendelkeznek egy 60 fős számítógépes oktatóteremmel – non stop óraterheléssel üzemel. Az összes – 18 db- tanterem teljes informatikai felszereltséggel rendelkezik.(számítógép, írásvetítő, projector stb.). A nyomtatásra nagyteljesítményű digitális nyomtatók/fénymásolók állnak rendelkezésre, A hallgatói fénymásolási igények kielégítésére a diákigazolvány elektronikus feltöltésével igénybe vehető kártyaleolvasók kerültek alkalmazásra.

Az Állam és Jogtudományi Karral közös új könyvtár üzemel a Karon, három szinten és egy raktári szinten, összesen 1445 négyzetméteren, heti 60 órás nyitva tartással, 14 alkalmazottal. A 70 ezer kötetes szakkönyvtár évente 4 ezer kötettel gyarapszik.

A könyvtár infrastruktúrája megfelel a XXI. századi követelményeknek, jelenleg 120 - hallgatói terekben és olvasóteremben elhelyezett – számítógéppel nyomon követhető a hazai és nemzetközi tudományos világ.

Szűk keresztmetszetet a nagy előadótermek szinte 100 %-os kihasználtsága jelent, heti 72 órában folyamatosan üzemben van. A tervek között egy új 250-300 fős előadóterem és néhány 80 fős tanterem szerepel, amelyek megvalósulása sokat segíthetne e területen.

Hallgatói kapcsolatok, szolgáltatások

Megbizonyosodtunk arról, hogy az oktatás magas színvonalon, jól felkészült és elhivatott oktatók közreműködésével folyik, a tanári munka igényességi szintje példamutató.

Ez megjelenik a tehetséges hallgatókkal való foglalkozásban is melynek egyik konkrét színtere a TDK tevékenység. Az elmúlt években a pécsi közgazdász hallgatók eredményei a legjobbak között voltak, országos konferenciákon rendszerint a legjobbak között végeztek a közgazdasági karok versenyében. (2003-ban 3. helyen, 2005-ben a 3-5. helyet szerezték meg.)

A tartalmi kérdések mellett a Karon jól kiépített és jól működő hallgatói információs rendszer működik. Az Egységes Tanulmányi Rendszer (ETR) révén a hallgatók elektronikus úton intézhetik a tantárgyi jelentkezési és vizsgával kapcsolatos ügyeiket, megtekinthetik legfontosabb tanulmányi és pénzügyi adataikat.(Az ETR természetesen az oktatók számára is sok haszonnal jár.)

Jelenleg tervezik az ETR korszerűsítését, annak egy új verziója bevezetését.

Igen fontos szerepet játszik a Kar életében a PTE KTK Network amely több területet fog át.

A Karrier Tanácsadó Iroda a szakmai gyakorlati helyek felkutatásában, a szakmai gyakorlatokkal kapcsolatos ügyintézésében, állásközvetítésben, pályázatok hirdetésében stb. vesz részt, szervezi és irányítja az ezekkel kapcsolatos munkákat.

Az utókövetés, Alumni szervezés célja az, hogy a végzett hallgatókat olyan hálózatba fogják össze, amelynek révén sokoldalú információcsere bonyolítható le a végzett hallgatók egymás közötti illetve a jelenlegi hallgatókkal való kapcsolatban. A Kar megteremtette azokat az adminisztratív és szervezeti feltételeket amelyek révén az utókövetés, a kölcsönös információcsere eredményesen megvalósítható (személyi adatbázis, alumni kedvezmények, negyedéves kiadványok, évfolyam találkozók, öregdiák találkozók szervezése, e-mail információs rendszer kiépítése stb.).

A hallgatók kari kötődése – érzelmi és szakmai szempontból egyaránt – igen erős, a hallgatókkal történt külön találkozásunkkor erre egyértelműen fény derült. Rendkívül pozitívan értékelik a karon folyó oktató munkát, meggyőződéssel hangsúlyozták, hogy egyetlen más egyetemen sem tudnának az ittenihez hasonló tudást szerezni. Az érzelmi elfogultság, az ebből fakadó lelkesedés nagyon kedvezően értékelendő, érezni, hogy a hallgatók valami többletet is kapnak a tudáson kívül. Az oktatókkal kialakított kapcsolatok elmélyültek, érezni lehet a külső szemlélőnek azt, hogy itt nemcsak oktatnak hanem nevelnek is – s ez rendkívül nagy értéknek tekintendő a mai tömegoktatás viszonyai közepette.

Vezetésértékelés

A Kar vezetése hatékonyan és jövőorientáltan tevékenykedik, a dékán és általános helyettese jó vezetési stílusban eredményesen irányítja a Kar munkáját. Példamutatóan jól szervezett a kari struktúra, jól áttekinthető a kari szervezet, nincsenek felesleges vezetési szintek (és vezetők). A kialakított „mátrix struktúrában” jól elkülönül egymástól az oktatásszervezési hierarchia (intézetek) valamint a kutatási célú együttműködés (tanszékek). A dékán, dékán helyettes és oktatási igazgató (alapképzési és mesterképzési) irányítják a 3 intézetet. (Gazdálkodástudományi, Gazdaságmódszertani és Közgazdasági és Regionális Tudományok Intézete).

A kari munkát segíti a dékán irányítása alatt működő Gazdasági Osztály, Tanulmányi Osztály, a Pályázati és Külkapcsolati Osztály, a Nemzetközi Kapcsolatok és Minőségügyi vezető.

A szervezet jól áttekinthető, a munka-és feladatmegosztás világos és egyértelmű. A kari gazdálkodás decentralizált, stabil, jól átgondolt stratégia alapján 2004 óta pozitív szaldót mutat. A 2006-os évet 17 millióforintos eredménnyel zárták, 2007-re vonatkozó eredménytervük pedig 50 milliós pozitív egyenleg.

A tények alapján kiemelkedően kedvezően kell megítélnünk a kari vezetés irányító és gazdálkodási tevékenységét, munkáját és annak eredményességét.

III. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZER ÉRTÉKELÉSE

A kar minőségmenedzsment rendszerét az ISO 9001:2000 szabvány előírásainak megfelelően alakította ki és működteti. E rendszert a CERTOP 2004-ben tanúsította. A rendszerben meglévő visszacsatolásokat a kar vezetése megfelelően kezeli. A rendszer működtetésének legfontosabb eredményét a rendezett folyamatok és eljárások kialakításában látják a kar vezetői. Ugyanakkor a rendszer működése még nem hatja át az intézetek, tanszékek napi munkáját, a folyamatok folyamatos fejlesztése nem valósul meg ezen a szinten. Rendszeres belső auditok, és természetesen a CERTOP külső auditjai segítik a minőségmenedzsment rendszer fejlesztését.

A KTK vezetése egyértelműen megfogalmazta a kar misszióját, amelynek teljesítéséhez professzionális kari vezetési rendszert alakított ki. A SWOT elemzés alapján meghatározott stratégiai célok teljesítését konkrét akció tervek biztosítják.

A KTK képzés minőségét a 90-es évek közepétől jelentős mértékben befolyásolta az amerikai kapcsolatok alapján indított MBA képzés kialakítása és ennek kapcsán a tananyagok fejlesztése, korszerűsítése. Ennek hatása a graduális képzésben is jelentős. A kari tudományos műhelyekben végzett kutatási eredmények hasznosulnak a tananyagok fejlesztésben is. A BSc képzés megfelelő színvonalának biztosításához jelentős mértékben hozzájárul a kar támogatásával és kiadásában megjelenő tankönyvsorozat.

A karon jelentős lépéseket tettek az oktatói utánpótlás folyamatos biztosítására. Az oktatói korfa magán hordozza a kar megalakulásának hatását. Jelenlegi helyzetet jellemzi, hogy a karra évente 4-6 új, fiatal oktató lép be. Nehézséget okoz, hogy erőteljes a gazdaság elszívó hatása.

A költségvetés szigorúan kézben tartott. A bevételek 50%- a származik állami költségvetésből, 40 %-a költségterítéses képzésből és 10%-a vállalati projektekből. Fejlesztésre és 40.50 mFt-ot tudnak fordítani.

Fontos eleme a minőségbiztosítási rendszernek az oktatói teljesítmények mérése és értékelése. Kialakították az oktatók teljesítménymérési, értékelési rendszerét, amely keretében évente értékelik a vezetők a munkatársak teljesítményét és meghatározzák a feladataikat. A munkatársak jövedelmét egysátonás rendszerben határozzák meg (bér+ illetménykiegészítés).

Az oktatás hallgatói véleményezési rendszere papír alapon működik. A kar minőségbiztosítási vezetője az adatok elemzésére, értékelésére számítógépes támogató rendszert dolgozott ki. Az eredményeket az érintett oktatók és vezetők értékelik. A kar vezetése elemzi, és jól kezeli a véleményezés során tudomására jutott "szélső helyzeteket", a kiemelkedően jó, vagy nagyon negatív visszacsatolásokat. Az oktatói teljesítmények elismerésének egy fontos formája az "Év oktatója" cím adományozása. A dolgozói elégedettség vizsgálat pozitív képet mutat.

A KTK a képzés különböző területein együttműködik a PTE különböző karaival. A kar a társ felsőoktatási intézmények karaival stratégiai együttműködésre törekszik. Széleskörű hazai és nemzetközi együttműködés jellemzi.

A középiskolákkal elsősorban az FSZ képzéseken keresztül épített ki kapcsolatokat. Rendszeres kapcsolatokat tartanak fenn az itt végzett hallgatókkal. Ez elsősorban a szakokon jelenik meg. Működik az alumni rendszer, a "Pécsett végzettek" köre. Ezen csatornákon keresztül rendszeres visszajelzéseket kapnak a végzett hallgatók tapasztalatairól és a munkáltatók igényeiről. Az információkat hasznosítják a képzés és a tananyagok fejlesztésére.

Önértékelési jelentés reális képet ad a kar helyzetéről, feladatairól. Célszerű lenne az önértékelési jelentést intézeti fórumokon is megvitatni ezzel is biztosítva a munkatársak részére a célok megfogalmazásában való részvételt és ezekkel való azonosulást.

IV. TUDOMÁNYÁGANKÉNTI ÖSSZEGZŐ ÉRTÉKELÉS

Tudományág: **GAZDÁLKODÁS ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYOK**

A tudományágban a hagyományos képzési rendszerben két alapképzési szakot-, továbbá három szakirányú továbbképzést és két felsőfokú szakképzést oktatnak a Karon.

A szak megnevezése: **közgazdász gazdálkodási szak**

Szakvezető: Dr. Farkas Ferenc egyetemi tanár

A szak megnevezése: **gazdasági szakfordító szak**

Szakvezető: dr. habil. Muráth Ferencné egyetemi docens

A képzések tartalma

A **közgazdász egyetemi képzés a gazdálkodási szakon** egységesen 10 szemeszteres tanulmányokat jelentett, a Karon ezt két lépcsőben valósították meg.

A tanterv *első blokkja egy általános, alapozó* képzés tárgyait fogta át, az első 6 szemeszter azt a célt szolgálta, hogy a hallgatók képet kapjanak a gazdálkodásról, az üzleti élet működésének módszertani, elméleti és business alapjairól. (A tantervi struktúra ebből következően elméleti, módszertani és alapozó jellegű tárgyakból tevődött össze, viszonylag kötött pályán vezette a hallgatókat.)

A hagyományos képzés keretében a Gazdálkodási szak főiskolai levelező tagozaton 6 szemeszteres

képzés keretében lehet diplomát szerezni.

A képzés tematikája az osztatlan 10 szemeszteres képzés első 6 szemeszterére lebontott tananyagot tartalmazza lehetőséget adva az esetleges továbbtanulásra, az egyetemi diploma megszerzésére.

A képzés harmadik évében a menedzsment és számvitel szakirányok közül választhatnak a hallgatók.

A második lépcső a szakirányú képzés amely az alapozó képzés tudásanyagára építve lehetővé teszi a specializálódást, egyes szakmai területek problémáiban való elmélyülést. A Közgazdász gazdálkodási szak, kiegészítő egyetemi képzés levelező tagozaton a kari megnevezésben MSc-nek nevezett szakként jelenik meg – jól érzékeltetvén az alapképzésre épülő második lépcsőt. (Ez a forma a bolognai-típusú képzésre való áttérésre jó lehetőséget teremt – biztosítván természetesen az első lépcső gyakorlatorientáltságát.)

A meghirdetett 15 szakirány közül a legnépszerűbbek voltak az alábbiak:

- az EU és Magyarország regionális politikája,
- marketing,
- menedzsment és üzleti tanácsadás,
- pénzügyi eszközök és intézményeik és a
- vállalat-finanszírozás és számvitel

témakörben meghirdetett specializációk.

Ez a megközelítés általánosnak tekinthető a hazai egyetemi szintű közgazdászképzésben, sokan valljuk, hogy széles körben használható elméleti-módszertani felkészültség nélkül nem lehet innovatívan gondolkodó, a mindenköri követelményekhez és igényekhez rugalmasan alkalmazkodni tudó konvertálható tudással rendelkező közgazdász szakembereket képezni.

A pécsi iskola hazai és nemzetközi szinten is híres és elismert volt az e területen nyújtott magas színvonalú képzésében. Az új bolognai rendszerrel való kapcsolata egyértelmű, hasznos „előtanulmányt” jelent az új képzési rendre való áttérésre.

A **gazdasági szakfordító szak** a régebben érvényben lévő besorolás szerint *másodszaknak* minősül, a hallgatók IV. és V. éves korukban, a közgazdász-gazdálkodási szak mellett, többlet teljesítményt vállalva végzik. Ebből következően az oktatói-hallgatói állomány illetve az infrastruktúra értékelés teljesen azonos a közgazdász-gazdálkodási szaknál elmondottakkal, külön ezt nem ismétljük meg.

Oktatói háttér

A Kar személyi állománya minőségi és mennyiségi paramétereiben egyaránt maradéktalanul, magas színvonalon eleget tesz a Karon folyó képzés akadémiai és gyakorlati követelményeinek. 1 akadémikus, 7 MTA doktor, 13 habilitált Ph.D illetve CSc doktor, 33 Ph.D. illetve CSc fokozattal rendelkező oktató dolgozik a Karon. Az oktatók közel 65 %-a rendelkezik tudományos minősítéssel – ez országos szinten is páratlan, egyetlen magyar egyetemen sem található ilyen kedvező arány.

Az oktatók korösszetétele jónak ítéltető, az oktatók közel fele 50 évnél fiatalabb. A figyelmet természetesen fel kell hívni arra, hogy a jelenlegi vezető oktatói gárda derékhadja az alapítás utáni időszakból, a Kar első időszakban végzett hallgatóiból alakult s meg kell kezdeni az újabb, nagyobb léptékű tudományos utánpótlás programot. A Kar stratégiai tervében is szerepel ez a követelmény, a Kar vezetői is tisztában vannak ezzel a helyzettel meg is kezdték a konkrét cselekvést. (Más megközelítésben úgy is lehet a statisztikai adatokat interpretálni, hogy a 40 év alatti oktatók aránya alig haladja meg a 20 %-ot.)

A Kar oktatói jelentős erőfeszítéseket tesznek **módszertani területeken**, törekednek arra, hogy a meg növekedett hallgatói létszám ellenére a hagyományoknak megfelelő stabil tudást adjanak a hallgatóknak. Az oktatás eredményessége ennek következtében jónak mondható, a záróvizsgák eredményei alapján megállapítható, hogy nem történt jelentősebb színvonalcsökkenés. A lemorzsolódások az országos átlagnak megfelelőek, I. II. és IV. évfolyamán 1-2 %, III. évfolyamon 8-10 % (ennek oka nyilvánvalóan a továbblépési kritériumok egyértelmű betartása – ez mindenképpen a Kar erényeként említhető -) V. éven pedig 3-4 %.

Az abszolutóriumot megszerzők, de diplomával nem rendelkezők aránya 5-6%.

A TDK munka a Karon eredményesen folyik, országos viszonylatban is a legjobbak között

szerepelnek a Kar hallgatói.

Külön kiemelő, hogy a Kar vezetői – kellő önkritikával szemlélve a tehetséges hallgatókkal való foglalkozást – kiemelkedő fontosságúnak ítélik a legtehetségesebb hallgatókkal való foglalkozást, programot kívánnak kidolgozni a hatékonyság növelésére, előre kívánnak lépni ezen a területen. (Önértékelésükben közepesre értékelték ezt a területet.)

Tudományos kutatás, doktori iskolák

A Karon – összhangban az oktatók igen magas minősítettségi fokával –igen színvonalas kutatómunka folyik melynek statisztikai eredményeiként jelenik meg, hogy évenként átlagosan 7-8 könyv, 15 nemzetközi publikáció (ezek közül 3-4 „A” vagy „B” kategóriás), több mint 100 egyéb publikáció születik. Nagy jelentősége van a Karon szerkesztett és kiadott rangos szakmai folyóiratoknak – Szigma, Marketing és Menedzsment, Vállalkozás és Innováció. Fontos információ tartalommal bír az tény, hogy 2000-2006 között 1103 kari oktatók által készített publikáció jelent meg.

Jelentős tudományos értékkel bírnak a Gazdaságpolitikai Kutatások Központjában végzett K+F jellegű kutatások és egyéb, igen széles kört átfogó alkalmazott kutatások.

A doktori iskolák fontos szerepet játszanak az oktatói-kutatói utánpótlás biztosításában, általánosabb értelemben egy egyetemi kar súlyát és tekintélyét alapvetően meghatározza a doktori iskolák színvonala. A Karon két doktori iskola működik – mindkettő magas színvonalú, hazai és nemzetközi szinten is elismert minőségű igényes munkát végez – amit bizonyít többek között az is, hogy az angol nyelvű képzésben külföldi hallgatók is részt vesznek.

A Gazdálkodástani Doktori Iskola (ezetője Bélyácz Iván akadémikus) 1994-ben jött létre a gazdálkodás és szervezéstudományok témakörében. Rendszeres kutatómunka folyik a vállalati növekedés és gazdálkodási funkciók (mint pl. termelési, vezetési, szervezési, pénzügyi, marketing funkciók), a stratégiai szemlélet realizálása, a vállalati kultúra témaköreiben.

A Doktori Iskolában színvonalas, igényes kutatómunka folyik, szakmai körökben egyértelmű elismertségnek örvend, magas szinten kielégíti a doktori iskolákkal szembeni MAB elvárásokat. Eredményességét jól mutatja, hogy az elmúlt 10 évben 52 doktorandusz hallgató szerzett PhD doktori fokozatot. A Gazdálkodástani Doktori Iskola Nemzetközi PhD programja 2001-ben indult, jelenleg 53 hallgatója van Észak Amerikából, az EU országaiából, Ázsiából és Afrikából. Az angol nyelvű képzés nemzetközi elismertséggel rendelkezik, hallgatói közül 7-en szereztek PhD doktori címet és 13-an abszolutóriumig jutottak el.

A Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola (vezetője Buday Sántha Attila MTA doktor) 1996-ban jött létre. Munkájában 7 MTA kutatóintézet és egyetem munkatársai vesznek részt. Megalakulása óta 306 hallgató iratkozott be a doktori iskolába, 96 szerzett abszolutóriumot és 21 doktori fokozatot. A Doktori Iskola tevékenységét a színvonalas, igényes munka jellemzi, szakmai-tudományos elismertsége egyértelmű, a doktori iskolákkal szembeni elvárásokat színvonalasan teljesíti.

A Kar doktori iskolái magas színvonalon eleget tesznek az elvárásoknak, a MAB és egyéb akadémiai követelményeknek.

Infrastruktúra

Amint arról a II. részben részletesen szövegtünk a 3 évvel ezelőtt végrehajtott 3 md forintos fejlesztés révén a kari oktatás technikai, tárgyi és informatikai feltételei kiválóak, nemzetközi mércével mérve is elfogadhatóak. Egyetlen szűk keresztmetszet a nagyobb befogadó képességű tanteremnél jelentkezik, a közeljövő fejlesztési programja szerint azonban néhány éven belül ez a probléma is megoldódik, a Kar egy 300 fős és több 100 fős tanteremmel gazdagodik.

SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSEK

Vállalkozási menedzsment

Három féléves képzési időben, költségterítéses formában, részidős képzésként bonyolódik. Felvételi kritérium legalább főiskolai végzettség – nem kizárólagosan a közgazdaságtudományi területéről.

A képzés célja olyan szakemberek kibocsátása, akik a legkorszerűbb európai vállalkozási kultúrának megfelelő ismeretekkel rendelkeznek. Az oktatás fő témakörei: Gazdaságmodellezés, tárgyalási gyakorlatok, kutatási módszertan, kommunikációs tréning, vezetői döntéshozatal, vállalatkormányzás, európai kereskedelmi és jogi ismeretek. A végzős hallgatók szakközgazdász oklevelet kapnak.

A képzés a Kar szellemi-tudományos és infrastrukturális hátterére támaszkodik, teljes mértékben megfelel az akkreditációs követelményeknek.

Master of Business Administration

Részidős, egyetemi szintű menedzserképzés melynek kimenetét hatékonyan tevékenykedő, modern piaci szemlélettel, vállalatvezetői képességekkel rendelkező szakemberek jelentik. A Kar Magyarországon az elsők között, 1992-ben indította ezt a képzést. Jövőbeli tervekben az szerepel, hogy ezt a képzést a mesterképzési szakok új rendszerében üzleti mesterképzési szakként lehetne akkreditáltatni. A képzés színvonalas, megfelel mindazon minőségi követelményeknek, amelyek egy ilyen szintű *meghirdetett specializációk*: Marketing, Pénzügy, MBA Strategic Management.

Társadalomtudományi és gazdasági szakfordító és tolmácsképzés

Angol-magyar illetve német-magyar nyelvi szakfordítói és tolmácsképzés részidős továbbképzési program, olyan magas szinten felkészült szakembereket bocsát ki akik szóbeli és írásbeli nyelvi kommunikációra képesek.

A képzés személyi és infrastrukturális háttere biztosított, megfelel a vele szemben támasztott minőségi kritériumoknak.

FELSŐFOKÚ SZAKKÉPZÉSEK

Az ide tartozó képzések 2 évesek, OKJ-s szakképzettséget adnak s egyúttal a Karon továbbtanulni szándékozók részére lehetőséget biztosít kreditek megszerzésére.

Kereskedelmi szakmenedzser

A képzés személyi és infrastrukturális háttere adott, a képzés színvonala megfelel a követelményeknek.

Olyan szakemberek képzésére kerül sor akik képesek lesznek kereskedelmi tevékenységet folytató vállalatoknál önálló munka végzésére. Kereskedelmi kissevzetek vezetői, kereskedelmi ügyintézői, kereskedelmi részegységek vezetői feladataira lehetnek alkalmasak.

Pénzügyi szakügyintéző

Konkrét gyakorlati feladatokat ellátni képes pénzügyi szakembereket képez a vállalkozások, non-profit szféra és az önkormányzatok számára. Pénzügyi ügyintézői, bérelszámolói és egyéb pénzügyi-munkaügyi területeken helyezkedhetnek el.

A képzés szakmai háttere minden vonatkozásban biztosított.

Vendéglátó szakmenedzser és Nemzetközi szállítmányozási és logisztikai szakügyintézői szakokon a látogatás időpontjában képzés nem folyt.

Összefoglalóan egyértelműen leszögezhető, hogy a **Gazdálkodás és szervezéstudományokban folyó oktató-kutató munka megfelel a MAB akkreditációs követelményeinek, a magas színvonalú munka személyi és tárgyi feltételei adottak, a tudományágban folyó képzések eredményesnek ítélték.**

V. KÉPZÉSI ÁGANKÉNTI ÖSSZEGZŐ ÉRTÉKELÉS

Képzési ág: **KÖZGAZDASÁGI**

Alapszak: **Alkalmazott közgazdaságtan**

Szakfelelős: **dr. Varga Attila egyetemi tanár**

A MAB 2005/6/X/2/132. számú határozatában támogatta a Kar szakindítási kérelmét, indoklásában hangsúlyozta, hogy a bemutatott tanterv, tantárgyi program összhangban van az alapképzési szak kimeneti és képzési követelményeivel és az intézményben megvannak az alapképzési szak indításához szükséges alapvető személyi és tárgyi feltételek.

A szak erős közgazdasági (elméleti és módszertani) alapozást nyújt, megismerteti a hallgatókat az alapvető makro-és regionális szintű gazdasági folyamatokkal. Mindezt gyakorlati, alkalmazási készséget biztosító képzéssel egészíti ki. A képzéshez szükséges személyi és tárgyi-technikai feltételek – a korábban részletezett tények alapján – biztosítottak.

Képzési ág: **ÜZLETI**

Az üzleti képzési ágban minden hallgató egységes alapozó képzésben részesül, azonos módszertani és elméleti alapokat kapnak. Erre az alapra épülnek a különböző szakspecifikus képzések, ezáltal szerezhethetnek a hallgatók speciális tudást. A képzési ágban három alapszakon folyik képzés:

Alapszak: **Gazdálkodási és menedzsment**

Szakfelelős: **dr. Farkas Ferenc egyetemi tanár**

A Gazdálkodási és menedzsment alapszakot a MAB 005/6/2/78 sz. határozatával támogatta.

Alapvető cél, hogy olyan – elméletileg és módszertanilag jól felkészült - szakembereket képezzenek, akik képesek gazdálkodó szervezetek és intézmények folyamatainak tervezésére, szervezésére, elemzésére és irányítására. A munkaerőpiac ilyen igényt nemcsak regionális hanem országos szinten is megfogalmaz. A képzés magyar és angol nyelven folyik, 89 hallgató a magyar nyelvű, 29 hallgató pedig az angol nyelvű kurzuson vesz részt.

A kialakított tanterv összhangban van a MAB által elfogadott akkreditációs követelményekkel, nem kétséges, hogy korszerű szemléletű oktatást nyújt. Az oktatási feladatok ellátására a megfelelő létszámú és felkészültségű oktató gárda rendelkezésre áll, a képzés technikai-tárgyi feltételei biztosítottak.

Alapszak: **Kereskedelem és marketing**

Szakfelelős: **dr. Rekettye Gábor egyetemi tanár**

A MAB 2005/6/X/2/89. sz határozatában támogatta a szakindítási kérelmet, rendben találta az összes szükséges dokumentumot. A szak valós piaci igények kielégítését szolgálja, a Karon belül rendelkezésre állnak mindazon személyi, tárgyi és technikai feltételek amelyek a MAB döntése szellemében az eredményes oktatást szolgálják.

Alapszak: **Pénzügy és számvitel**

Szakfelelős: **dr. Bélyácz Iván egyetemi tanár**

A MAB 2005/6/X/2/147. sz. határozatában támogatta az alapszak indítás iránti kérelmét. A szak hosszú távon stabilan meglévő munkaerő piaci igényt elégít ki, az oktatásnak régi hagyományai vannak. A szakon végzetek iránt nemcsak regionális, hanem országos méretekben is nagy az igény, elhelyezkedési lehetőségeik a legjobbak közé tartoznak. A Kar rendelkezik mindazon személyi és infrastrukturális feltételekkel amelyek birtokában a képzést eredményesen és magas színvonalon tudják megvalósítani.

Képzési ág: **INFORMATIKAI**

Alapszak: **Gazdaságinformatikus**

Szakfelelős: **dr. Borgulya István egyetemi docens**

A MAB 2005/10/VII/2/1 sz. határozatában támogatta a gazdaságinformatikus alapszak indítását. Az oktatói háttér biztosított, a 2006-ban létrejött Gazdaságmódszertani Intézet Gazdaság-informatikai tanszéke felelős a szakért. A közreműködő oktatók hazai és nemzetközi elismertsége, publikációs tevékenysége nagyon jó. A képzés nagyobbik részét a Kar tanárai látják el kooperálva másik két karral. A képzés tartalma megfelel a MAB által jóváhagyott szakindítási dokumentumnak, a tanterv korszerű, színvonalas, a szak egyes tárgyaihoz színvonalas tankönyveket szerkesztettek. Az infrastrukturális feltételek, a hallgatói laboratórium ellátottság jó.

VI. A KAR TOVÁBBI MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ MEGJEGYZÉSEK JAVASLATOK

A Karnak meg kell tartania és erősítenie kell a hazai közgazdászképzésben elfoglalt helyét és szerepét, törekednie kell arra, hogy a bolognai folyamathoz kapcsolódó oktatáskorszerűsítési munkák továbbra is sikeresek és eredményesek legyenek. Az alapszakok után a mesterszakok indítása, a tananyagok kidolgozása és a hatékony oktatási tevékenység közvetlen feladatként jelentkezik.

Az oktatói gárda utánpótlásának kérdésével kiemelten és fokozottan kell foglalkozni, biztosítani kell azt, hogy az elkövetkezendő években nyugdíjba kerülő vezető oktatókat fiatal, tehetséges fiatalok váltsák fel. A kari önértékelésben ez a követelmény egyértelműen megjelenik, elismerve ugyanakkor azt, hogy e területen a múltban mulasztások történtek.

A Pécsi Tudományegyetem egy sokkarú valódi universitas, rendkívül fontos a karok, tanszékek, intézetek közötti együttműködés és kooperáció. A multidiszciplinaritás a mai kor egyre erőteljesebben megjelenő követelménye, a munkaerőpiac egyre inkább olyan komplex tudással rendelkező szakembereket igényel, akik széles látókörűek, innovatív gondolkodásúak, képesek az adott problémakör többoldalú megközelítésére és megoldására. A Kar önkritikusan értékelt a karok közötti oktatási együttműködést, a vezetés is érzékeli e feladat fontosságát, az átottatással kapcsolatos kérdések rendezését. Az emberi tényező értelemszerűen nagy szerepet játszik a tudásalapú társadalomban s különösen ennek hajtóerejét képező felsőoktatásban. Az oktatók, dolgozók, hallgatók elégedettségi szintje, kulturális és sportlehetőségeinek biztosítása nem egyszerű de mégis elengedhetetlen követelmény. (értelemszerűen az anyagi tényezők meghatározó szerepet játszanak e vonatkozásban is.) A Kar önértékelésében mindkét kérdéskör a problematikus, közepesnek minősített területek közé tartozik, fontos elvárás tehát az e területen történő előrelépés aminek a belső szándékai megvannak.

A fentiekhez hasonló fontos jövőbeli követelmény a végzett hallgatók pályakövetése, a munkaerő piaci visszajelzések figyelemmel kísérése, a munkáltatói igények folyamatos megismerése.

A Kar már megkezdte e tevékenység tartalmi és szervezeti feltételeinek létrehozását és működtetését, hangsúlyozni kell azonban a dinamikus és erőteljes fejlesztés igényét, e területek még tudatosabb középpontba állítását.(A kari önértékelésben e kérdéskörben is önkritikus álláspont jelent meg ami a jövő szempontjából optimizmusra ad okot.)

A legkiválóbb hallgatókkal való foglalkozás, a tehetségek kiemelése és menedzselése eddigi is a Kar erősségei közé tartozott, fontosságánál fogva azonban ezúton is fokozott biztatást kell adni – lévén ez a kérdés nemcsak intézményi hanem nemzeti ügy is.

Záró véleményként elmondható, hogy amennyiben a Kar a vizsgált múltbéli időszakban jellemző ambícióval és eredményességgel dolgozik, elismertsége és tekintélye nemzetközi szinten is egyre dominánsabb lesz.